

N:o 141.

Ank. till Riksd. kansli den 30 april 1909, kl. 1 e. m.

Utlåtande, i anledning af Kungl. Maj:ts proposition angående försäljning af en lägenhet från förra militiebostället Stålsbyn n:o 1 i Värmlands län.

(I. A.)

I en till Riksdagen aflåten, till statsutskottet för beredande behandling remitterad proposition (n:o 206) af den 16 april 1909 har Kungl. Maj:t under återopande af bilagdt utdrag af statsrådsprotokollet öfver jordbruksärenden för samma dag föreslagit Riksdagen medgifva,

dels att ett i statsrådsprotokollet närmare angifvet område om 2 hektar 39,5 ar må från förra sergeantsbostället $\frac{1}{2}$ mantal Stålsbyn n:r 1 i Svanskogs socken af Värmlands län afskiljas och med tillträdesrätt för köpare den 14 mars 1911 försäljas i enlighet med 8:de och följande punkterna af nådiga skrifvelsen till domänstyrelsen den 25 september 1896 angående bestämmelser att tjäna till efterrättelse ifråga om lägenheters upplåtande från kronans jordbruksdomäner;

dels ock att de medel, som genom ifrågavarande försäljning inflyta, må på samma sätt som köpeskillingarna för försålda mindre kronoegendomar användas till inköp för kronans räkning af skogbärande eller till skogsbörd tjänlig mark.

Departementschefen har till ofvannämnda statsrådsprotokoll i ärendet anfört följande:

»Vid en under år 1908 hållen uppskattningsförrättning för förnyad utarrendering från den 14 mars 1911 af förra sergeantsbostället $\frac{1}{2}$ mantal Stålsbyn n:o 1 i Svanskogs socken af Värmlands län, hvilken egendom lämnar ett årligt arrende af 650 kronor, har förslag väckts om

afsöndring och försäljning af en lägenhet från egendomen. Domänstyrelsen har i underdånig skrifvelse den 19 mars 1909, med åberopande af föreskrift i nådiga skrifvelsen till styrelsen den 25 september 1896 angående bestämmelser att tjäna till efterrättelse i fråga om lägenhetens försäljning Eders Kungl. Maj:ts pröfning samt därvid öfverlämnat instrumentet öfver nämnda uppskattningsförrättning samt öfriga ärendet rörande handlingar, däribland en af förste landtmätaren Gust. Lindmark upprättad, af förste landtmätaren Sv. Aug. Odqvist år 1908 kopierad och kompletterad karta med beskrifning öfver egendomen.

Af dessa handlingar inhämtas bland annat följande.

Egendomen, som är belägen 19 kilometer från Åmål och 5 kilometer från Svaneholms bruk, innehåller en sammanlagd areal af 78 hektar 61,8 ar.

Uppskattningsmännen hafva ansett en styckning af egendomen visserligen kunna ifrågasättas, men som densamma läge långt ifrån stad och industrisamhälle gjorde den olämplig att uppdelas till egna hem, hafva de i stället för styckning föreslagit, att det invid landsvägen och invid skolhustomten å egendomen belägna, med ägofigurerna n:r 272—283 å kartan betecknade område, som nu brukades af skolläraren och mycket väl lämpade sig till eget hem, måtte afsöndras jämte möjligen någon del af den därtill belägna skogsmarken.

Den föreslagna afsöndringen har å förenämnda karta utmärkts med röda streckade gränslinjer och innehåller enligt förste landtmätarens uträkning en areal af 2 hektar 39,5 ar, däraf 98,6 ar åker, 40,9 ar äng och 1 hektar skogsmark.

Lägenheten har saluvärderats till 870 kronor, däraf 420 kronor för skogsmarken med därå växande skog.

Vederbörande jägmästare, som för sin del icke kunnat förorda den ifrågasatta försäljningen, har särskildt funnit betänkligt, att en del af hemmanets skogsmark skulle inbegripas under den till afsöndring föreslagna lägenheten, samt i sådant hänseende erinrat, att, om hemmanet fortfarande skulle utarrenderas, det vore opraktiskt att förminska den redan nu alltför otillräckliga skogsarealen — omkring 20,27 hektar — genom att undantaga 1 hektar till ett s. k. eget hem, som härigenom dock icke erhöle tillräckligt virke för husbehof. För öfrigt har jägmästaren ansett lägenheten mindre lämplig till eget hem. Området vore icke tillräckligt för att en blifvande ägare skulle kunna lifnära sig af dess afkastning och vore beläget ganska långt från närmaste industri-

centrum, Svaneholms bruk, hvilket pappersmassefabrik och såg för öfrigt sedan länge fört ett tynande lif.

Eders Kungl. Maj:ts befallningshafvande i Värmlands län har däremot uttalat sin lifliga anslutning till uppskattningsmännens förslag om försäljning af omförmälda lägenhet, och har därvid särskildt framhållit, att lägenheten med det tillagda skogsområdet, sådan den blifvit af förste landtmätaren i kartan utmärkt, borde blifva synnerligen begärlig för bildande af ett eget hem.

Äfven domänstyrelsen har för sin del tillstyrkt försäljning af lägenheten med det af förste landtmätaren angifna område.

Liksom Eders Kungl. Maj:ts befallningshafvande och domänstyrelsen finner jag den till afsöndring och försäljning föreslagna lägenheten vara till storlek och beskaffenhet lämplig för bildande af ett eget hem. I detta hänseende skall också otvifvelaktigt den lägenheten tillagda lilla skogsarealen i hög grad bidra till att göra densamma tilltalande. Hvad vederbörande jägmästare antydtt därom, att en blifvande lägenhetsinnehafvare skulle få svårt att erhålla tillfälle till erforderlig arbetsförtjänst på annat håll, synes mig icke öfvertygande, särskildt som en blick på ekonomiska kartverkets karta öfver orten visar, att utom hufvudgården åtskilliga gårdar äro belägna på nära afstånd från den ifrågavarande lägenheten. Emot hvad jägmästaren framhållit därom, att det vore olämpligt att tillägga lägenheten hela det omförmälda skogsområdet, vill jag erinra, att detta område både till areal och skogstillgång — tillhopa 121 kubikmeter enligt jägmästarens uppgift — är så obetydligt, att dess försäljning icke gärna kan vara till olägenhet för stamhemmanet.»

Utskottet hemställer,

att Riksdagen må bifalla Kungl. Maj:ts förvarande proposition.

Stockholm den 30 april 1909.

På statsutskottets vägnar:

G. BILLING.
